

S knížkou do života / Bookstart ČR. Projekt SKIP a zkušenosti knihoven.

Barbora Čížinská

Zhruba před rokem jsme na tomto místě psali o pokračování projektu S knížkou do života (Bookstart), a to částí věnovanou dětem ve věku 3–6 let, která je novinkou pro rok 2021.

Dnes si jen stručně připomeneme, co je smyslem celého projektu, jak to s ním aktuálně vypadá, jaká jsou pravidla a kde se dozvědět více. Připojeny budou aktuální názory a zkušenosti knihoven.

Bookstart je mezinárodní projekt, který vznikl před téměř 30 lety ve Velké Británii a rozšířil se do všech kontinentů. Od roku 2018 se k němu připojují i veřejné knihovny v České republice organizované ve Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR, který je garantem projektu.

Smyslem a cílem je vytvořit a posílit vztah ke knize a čtení u nejmladší generace, vysvětlit rodičům význam čtenářských dovedností pro rozvoj dítěte i jeho budoucnost, přesvědčit je, že má smysl věnovat dětem čas a strávit jej společně nad knížkou; pomoci rodičům orientovat se v literatuře pro děti a dodat jim potřebné sebevědomí a při společných setkáních pak reálně ukázat tipy na společné aktivity a poskytnout prostor pro vzájemné sdílení. Tím se zároveň posilují vazby mezi rodiči a knihovnou, inovují a rozšiřují se tak služby knihoven pro nejmladší děti a pro rodiny.

Jak to probíhá? Rodiny s miminky a dětmi v předškolním věku v zapojených knihovnách/obcích získávají motivační balíček od knihovny k počátkům čtení. Při vítání občánků, v porodnici, v knihovně..., jak si to knihovna rozhodne. První sety s originálním leporelem a metodikou pro rodiče (kuffík) jsou určeny dětem ve věku od 0 do 3 let. Knihovna následně připravuje speciální typ akcí pro rodiče s dětmi – aktivity s miminky, přednášky odborníků, diskuse o dětských knížkách... Další motivační sety s originální knížkou a dalšími materiály (baňůžek) mohou dostat v knihovně děti ve věku 3–6 let a i pro rodiny s těmito dětmi jsou v knihovně pořádána společná setkání s různými aktivitami. Symbolicky pak může být celý cyklus završen Knížkou pro prvňáčka a slavnostním pasováním na čtenáře, kdy děti v 1. třídě dostanou svou originální knihu pro první samostatné čtení. Více o projektu Knížka pro prvňáčka naleznete v samostatném článku.

Pro tento projekt je důležitá podpora zřizovatele, neboť motivační sety stojí přes veškerou sponzorskou podporu a finanční podporu SKIP ČR 80 Kč/ks. Reálná cena balíčků je ale mnohem větší. Pro zapojení do projektu je potřeba, aby knihovna byla členem SKIP, objednala si a předala motivační sady, uspořádala akce pro rodiče s dětmi těchto věkových skupin (nikoli tedy akce pro mateřské školy). Pochopitelně je také důležité věnovat trochu pozornosti úpravě prostor knihovny, nákupu fondu pro nejmenší či literatury pro rodiče s možností přidat didaktické hračky a pomůcky.

Pro knihovníky to jistě představuje určitou výzvu, ale knihovníci mají výzvy rádi. Projekt cílí přesně na to, co by knihovny dělat měly. A odezva rodin je skvělá, o tyto akce je v naprosté většině velký zájem. Část knihoven se také již těmito skupinám věnuje, jen se zatím nezapojily do projektu. Na pomoc knihovnickům vznikly již 3 metodiky k projektu (financované Národní knihovnou) s kompletními scénáři lekcí, náměty a tipy na aktivity s dětmi jak pro věkovou skupinu 0–3 roky, tak pro skupinu 3–6 let. Metodiky a další sdílené informace je možné najít na webu projektu www.skvizkoudozivota.cz či na facebooku projektu <https://www.facebook.com/sknizkoudozivota/>, všechny důležité informace procházejí elektronickou konferencí Andersen a vychází též elektronický Zpravodaj. Když si budete chtít udělat radost, podívejte se také na Zoneramu – <https://www.zonerama.com/Sknizkoudozivota/543271>, kde je nádherná kolekce fotografií ze zapojených knihoven. Skutečně stojí za zhlédnutí, nabije vás to energií. Aktuálně se po kratší přestávce připravuje také online seminář pro zapojené knihovny. Jednání s potenciálními sponzory i vyjednávání o podpoře vlády a jednotlivých ministerstev pro tento projekt se úspěšně rozběhla, nicméně do nich neplánovaně zasáhla epidemie. Aktuálně se snažíme jednat o podpoře tohoto projektu pro knihovny v kraji přímo s Krajským úřadem Královéhradeckého kraje a propagovat projekt mezi starosty měst a obcí.

Od května je vyhlášen další ročník a je možné si objednávat sady na roky 2022. Objednané sety obdrží knihovny během listopadu 2021, tak aby s nimi od ledna 2022 mohly pracovat. Kdo by se chtěl připojit již nyní, má možnost se zaregistrovat a doobjednat sety ještě na letošní rok na adrese: <https://www.skvizkoudozivota.cz/pro-knihovny/registracni-formular/>.

Je snaha zpřístupnit tyto sady také dětem a rodičům s handicapem, aktuálně se pracuje na sadě pro nevidomé a neslyšící a chystá se metodika pro knihovníky se zaměřením na logopedickou problematiku.

Kontakt a odpovědi na Vaše dotazy:

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., e-mail: roman.giebisch@nkp.cz

Mgr. Zlata Houšková, e-mail: zlata.houskova@gmail.com

KMHK – objednávky a registrace, e-mail: objednavkybookstart@knihovnahk.cz

KMO – Helena Dlouhá – web, facebook, Zpravodaj, e-mail: dlouha.kmo@gmail.com

Na projekt S knížkou do života – Bookstart jsme se ptali v **knihovně v Nové Pace** (<https://knihovnanpaka.cz/>) kolegyně **Lenky Macháčkové**.

Proč se knihovna do projektu zapojila?

Projekt nám připadal jako krásná možnost přilákat do knihovny víc rodičů s dětmi.

V čem vidíte přínos projektu?

Přináší nám to krásná setkání, protože, co si budeme povídat, malé děti jsou nejroztomilejší. A také se nám podařilo zvýšit výpůjčky knih pro nejmenší a řada rodičů si našla cestu ke čtení.

Co považujete za problémy či potíže projektu?

U nás je velký problém s prostorem a časem. Máme propojeny půjčovny a velmi malé dětské oddělení, takže když je akce pro malé děti, nemůže se konat nic jiného. Někdy je velmi těžké skloubit akce pro školy, klasické půjčování, VU3V a ještě akce pro mrňata.

Jak se k tomu staví váš zřizovatel?

Zřizovatel je velmi vstřícný a vítá každou aktivitu. Balíček pro novorozence jsme předávali na vítání občánků, v současnosti si maminky chodí do knihovny,

Chcete zmínit nějakou další vlastní aktivitu na podporu čtení, která vám dělá radost?

Na podporu čtení se snažíme jako každá knihovna dělat co nejvíce akcí. Vyjmenovávat je nemá cenu, podívat se můžete na naše webové stránky www.knihovnanpaka.cz.

Ale teď, když byla knihovna uzavřená, podařilo se nám natočit malý animovaný příběh o tom, jak k nám našli cestu knihovní skřítki. Nikdy bychom nevěřili, kolik práce stojí za vytvořením animovaného filmu. Ale výsledek snad stojí za to: <https://www.youtube.com/watch?v=3RvNaO151P8>

Své odpovědi nám zaslala také **Jana Sehnalová** z **Městské knihovny Rtyně v Podkrkonoší** (<https://www.mkrtynce.cz/>).

Proč se vaše knihovna do projektu zapojila?

Již v roce 2018 nás oslovila hlavní myšlenka projektu, tj. podpora čtenářské gramotnosti a čtenářství od nejtítlejšího věku. Do projektu jsme se zapojili hned v roce 2018, kdy přišel do České republiky. Srdcem jsem „děckař“ a snažím se všemi možnými prostředky vést děti ke čtenářství. Projekt mě nadchnul tím, že se pouští do knihovnických aktivit s takto malými dětmi. V minulosti mě velmi těšilo, když do knihovny přišly maminky s malými dětmi a zajímaly se o dětské knížky z naší velké nabídky např. leporel. Byli to ale spíše jednotlivci a nikdy jsem s nimi systematicky nepracovala. Díky tomuto projektu jsem začala oslovovat všechny rodiče, kterým se v daném roce děti narodily, nejen ty, kteří přišli do knihovny z vlastního zájmu. Líbí se mi široký záběr celého projektu. Nejde v něm jen o to, že napomáháme rozvoji dětských čtenářských kompetencí. Setkávání v knihovně má i širší sociální rozměr. Do knihovny se dostávají mladé maminky s dětmi, které se do našeho města přistěhovaly a knihovnu neznají. Díky nám se maminky seznamují mezi sebou a navazují nová přátelství.

V čem vidíte přínos projektu?

Díky projektu ještě více propagujeme knihovnu na veřejnosti. Dárkové sety předáváme na vítání občánků v obřadní síni města, kde máme prostor vysvětlit rodičům novorozenečným dětem smysl a cíl celého projektu. Knihovna se tak rodičům a jejich blízkým prezentuje zajímavou aktivitou.

Líbí se mi, že nejsem na tuto práci sama, i když pracuji v malé knihovně. V rámci projektu existuje sdílení zkušeností, kterého si moc vážím. Inspirací mně jsou knihovníci z větších knihoven, kterým nechybí kreativita. Vždycky si z osobního setkání s knihovnicí přivážím nové nápady, jak připravit zajímavé programy pro naše nejmenší.

Co považujete za problémy či potíže projektu?

Pro mě byl velký problém vymyslet aktivity, které by odpovídaly věkové kategorii malých uživatelů. Je to velmi specifická skupina. Doposud jsem pracovala s dětmi až od 3 let, které začaly chodit do mateřské školy. Určitě při přípravě aktivit mají výhodu knihovníci, kteří studovali psychologii nebo pedagogiku. Tady cítím svoje limity, i když jsem se nějakých odborných školení už zúčastnila. Dalším velkým problémem, který mě limituje, jsou malé prostory knihovny. Když vidím zájem rodičů účastnit se nabízených aktivit, je mi smutno, že je nemohu pozvat do větších, modernějších prostor knihovny, za které bojují už

dlouhou řadu let.

Kontakt na autorku: cizinska@knihovnahk.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz